

Helen Oosterom-Staples

Brengt 2025 een eerlijker beleid voor Oost-Europese arbeidsmigranten?

In 2020 adviseerde Emile Roemer over de noodzaak van goede wet- en regelgeving met bijbehorend toezicht en handhaving om EU-burgers die in Nederland gebruik maken van hun recht op intra-EU mobiliteit te beschermen tegen oneerlijke, onveilige en ongezonde woon- en werkomstandigheden.¹ Het kabinet Schoof nam zich voor om integraal uitvoering te geven aan de aanbevelingen over de misstanden op de arbeidsmarkt. Hoe, daarover informeerde de MvSZW de Tweede Kamer op 14 november 2024.² Ondertussen adviseerde de Adviesraad Migratie om ook voor arbeidsmigratie een puntenstelsel in te voeren, waarbij niet alleen wordt gekeken naar het economische belang maar ook naar de maatschappelijke en ecologische gevolgen van arbeidsmigratie.³

Terwijl het ene (beleids)stuk na het andere verschijnt, worden lokale overheden geconfronteerd met de keerzijde van intra-EU arbeidsmigratie; een steeds groter wordende groep thuis- en daklozen die na ontslag door hun werkgever die tevens hun huisbaas was, op straat komt te staan. Bij gebreke aan andere huisvesting, overleven zij in tentenkampen. Om iets voor deze groep migranten te betekenen, financierde het kabinet Rutte IV een pilot dat gemeenten in staat stelde om, al dan niet gesteund door de stichting *Barka*, iets te doen aan de vaak schrijnende situaties. Met het geld konden gemeenten kortlopende opvang aanbieden en de betrokkenen helpen om een nieuwe dienstbetrekking te vinden, dan wel naar het land van herkomst terug te

keren. De resultaten zijn veelbelovend, maar de financiering staat op de tocht. Einde financiering = einde hulpverlening.

Op 4 december 2024 stond het debat over het rapport van de Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 op de agenda van de Tweede Kamer. De kern van dit advies, een gematigde groei van het aantal inwoners in Nederland, wordt door de Tweede Kamer omarmd. Onduidelijk is echter welke keuzes het kabinet bereid is te maken om ook op de lange termijn arbeidsmigratie houdbaar te houden. Het Kamerdebat zou ‘verfrissend, beschaafd en inhoudelijk’ zijn geweest, aldus Trouw (7 december 2024, p. 28). Het is nu afwachten of dat een politieke basis biedt voor een langetermijnvisie waarin naast economische belangen, ook plaats is voor maatschappelijke context en ecologische gevolgen van arbeidsmigratie.

Als ik dit redactioneel schrijf, is het december; een tijd van bezinning en kerstmusicals. Om 2025 hoopvol te beginnen, een couplet uit *The Bird Women*, het lied dat Mary Poppins voor de kinderen Banks zingt, daags voor hun uitje naar de bank. Waar de bankmanagers hebzucht vertolken, vertegenwoordigt *The Bird Women* liefdadigheid, vriendelijkheid en het belang om te genieten van de kleine dingen in het leven. Haar boodschap – iets kleins doen voor de ander kan veel betekenen:

*‘Come feed the little birds, show them you care
And you’ll be glad if you do
Their young ones are hungry, their nests are so bare
All it takes is tuppence from you.’*

Rest mij nog om u namens alle redactieleden van A&MR een gelukkig en gezond 2025 te wensen.

1. Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, *Geen tweederangsburgers; Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan*, 30 oktober 2020, p. 9.
2. TK 2024-2025, 29861, nr. 150 *Arbeidsmigratie en sociale zekerheid*.
3. Adviesraad Migratie, *Afgewogen arbeidsmigratie. Gericht arbeidsmigratie voor brede welvaart* (Den Haag: 2024).